

Cirkulärnr: 1993:16
Diariernr: 1993:0087
Handläggare: Anders Mellberg
Avdsek: KEP Förh
Datum: 1993-01-20
Mottagare: Kommunstyrelsen
Personalnämnden/utskott eller motsvarande
Rubrik: Vissa ändringar av allmän pension

Personalpolitik 1993-2:05 Nyckelord: AFL

Vissa ändringar av allmän pension

I detta cirkulär tas upp sådana ändringar av allmän pension m m som är av intresse för bestämning av pensionsförmåner enligt kommunala pensionsbestämmelser (PA-KL, PRF-KL och äldre bestämmelser).

Innehåll:

1. Beräkningsnivåer för folkpension, ATP, pensionstillskott och delpension
2. Höjda pensionstillskott
3. Rätten till folkpension
4. Ersättningsnivåer för förtidspension/sjukbidrag och efterlevandepension
5. Förtida/uppskjutet uttag av ålderspension
6. Ändrad utbetalningstidpunkt och höjd pensionsålder
7. Särskild löneskatt och särskild premieskatt
8. Rätten till delpension

Riksdagen har fattat beslut om de ändringar som berörs i 1-5 och 7. Riksdagen har vidare beslutat om riktlinjer för höjd pensionsålder m m. Beträffande ändringarna av delpensionen föreligger endast förslag.

1. BERÄKNINGSNIVÅER FÖR FOLKPENSION, ATP, PENSIONSTILLSKOTT OCH DELPENSION (prop 1992/93:116, Sfu 9, rskr 157)

Riksdagen har slagit fast att bestämningen av basbeloppet för 1993 skall ske på vanligt sätt. Basbeloppet har därmed fastställts till 34 400 kr, vilket är en ökning från 1992 med 2,1 procent.

Fr o m 1 januari 1993 skall folkpension, ATP, pensionstillskott och delpension beräknas med basbeloppet minskat med två procent. I information från försäkringskassorna och KPA används uttrycket "minskat basbelopp", vilket för 1993 utgör 33 712 kr.

Exempel:

ATPs medelpoäng:	3,0
ATPs poängår:	30/30
Åldersfolkpension (hel):	96 %

Basbelopp 1992: 33 700 kr
Basbelopp 1993: 34 400 kr
Minskat basbelopp 1993: 33 712 kr

Utbetalas 1992:

ATP: $0,6 * 3,0 * 33\ 700 = 60\ 660$ kr/år
Folkpension: $0,96 * 33\ 700 = \underline{32\ 352}$ "
93 012 " dvs 7 751 kr/mån

Utbetalas 1993:

ATP: $0,6 * 3,0 * 33\ 712 = 60\ 682$ kr/år
Folkpension: $0,96 * 33\ 712 = \underline{32\ 366}$ " (avrundat)
93 048 " dvs 7 754 kr/mån

Ändringar har gjorts i 1 kap 6 § tredje stycket lagen (1962: 381) om allmän försäkring (AFL), 2 och 2 a §§ lagen (1969:205) om pensionstillskott och 11 § lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring (DPL).

2. HÖJDA PENSIONSTILLSKOTT (prop 1992/93:134, SfU 9, rskr 157)

Fr o m 1 januari 1993 höjs nivån för pensionstillskott från 54,0 % till 55,5 % av det minskade basbeloppet om det utges som tillägg till folkpension i form av ålderspension, omställningspension, särskild efterlevandepension eller änkepension. Om det utges som tillägg till folkpension i form av förtidspension/sjukbidrag höjs nivån från 104,0 % till 105,5 %.

Höjningen av pensionstillskotten har gjorts för att kompensera de sämst ställda pensionärerna för minskningen enligt 1 ovan.

Exempel:

Ej rätt till ATP
Åldersfolkpension (hel): 96 %
Pensionstillskott, PTS (max):55,5 %

Basbelopp 1992: 33 700 kr
Basbelopp 1993: 34 400 kr
Minskat basbelopp 1993: 33 712 kr

Utbetalas 1992:

Folkpension: $0,96 * 33\ 700 = 32\ 356$ kr/år (avrundat)
PTS: $0,555 * 33\ 700 = \underline{18\ 704}$ "
51 060 " dvs 4 255 kr/mån

Utbetalas 1993:

Folkpension: $0,96 * 33\ 712 = 32\ 362$ kr/år (avrundat)
PTS: $0,555 * 33\ 712 = \underline{18\ 710}$ "
51 072 " dvs 4 256 kr/mån

Ändringar har gjorts i 2 och 2 a §§ lagen om pensionstillskott.

De nya nivåerna för pensionstillskott innebär vidare att gränserna för deklarations- och skattskyldighet m m kommer att ändras i motsvarande grad.

3. RÄTTEN TILL FOLKPENSION (prop 1992/93:7, SfU 4, rskr 69)

Fr o m 1 januari 1993 krävs för full folkpension att man antingen har bott 40 år av sitt liv mellan 16 och 64 års ålder i Sverige eller har samlat ATP-poäng under 30 år. Den förmånligaste regeln används. Har folkpensionen "tjänats in" under kortare tid minskas pensionen i motsvarande mån. Beräkningen gäller även pensionstillskott.

Den nya regeln är en anpassning till EES-avtalet och gäller lika för svenska och utländska medborgare.

Ändringar har gjorts i stor omfattning i AFL (se SFS 1992: 1277) och i 1-3 §§ med ny 2 b § i lagen om pensionstillskott.

4. ERSÄTTNINGSNIVÅER FÖR FÖRTIDSPENSION/SJUKBIDRAG OCH EFTERLEVANDEPENSION (prop 1992/93:31, Sfu 9, rskr 157)

Fr o m 1 juli 1993 kommer förtidspension/sjukbidrag att utges med fyra olika nivåer nämligen hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels. Nu gällande nivå två tredjedels behålls övergångsvis. De nya nivåerna gäller såväl folkpension som ATP samt särskild efterlevandepension.

De nya nivåerna bestäms vidare enligt nya villkor. För att t ex få rätt till hel förtidspension krävs att arbetsförmågan är helt nedsatt.

Ändringar har bl a gjorts i 7 kap 1, 2, 3 a och 4 §§, 8 kap 6-7 §§ och 13 kap 1 § AFL.

5. FÖRTIDA/UPPSKJUTET UTTAG AV ÅLDERSPENSION (prop 1992/93:31, Sfu 9, rskr 157)

Fr o m 1 juli 1993 kommer förtida/uppskjutet uttag av ålderspension att kunna göras med nivåerna hel, tre fjärdedelar, halv eller en fjärdedel. Liksom tidigare måste partiellt uttag avse såväl folkpension som ATP. Motsvarande nivåer gäller för pensionstillskott.

Ändringar har bl a gjorts i 6 kap 1, 2 och 4 §§ och 12 kap 1 och 4 §§ AFL.

6. ÄNDRAD UTBETALNINGSTIDPUNKT OCH HÖJD PENSIONSÅLDER (prop 1992/93:50, FiU 1, rskr 134)

Lagförslag beräknas komma 26 januari. Mot bakgrund av riksdagens principiella ställningstagande och den information vi hittills erhållit kan följande sägas.

Enligt nuvarande regler har man rätt till ålderspension enligt normalt uttag fr o m den månad man fyller 65 år. De nya reglerna kommer att innebära dels en ändrad utbetalningstidpunkt, dels en höjning av pensionsåldern till 66 år.

Fr o m 1 oktober 1993 ändras utbetalningen på så sätt att ålderspensionen (med normalt uttag) börjar utges vid ingången av kvartalet efter det att man uppnått pensionsåldern.

Fr o m 1 januari 1994 höjs pensionsåldern. Höjningen kommer att genomföras med ett kvartal per år och 66 års pensionsålder gäller således fr o m 1997.

Den sammantagna effekten av ändrad utbetalningstidpunkt och höjd pensionsålder, den s k allmänna pensioneringstidpunkten, kan illustreras med följande exempel:

<u>Född</u>	<u>Pensions-</u>	<u>Pension</u>	
<u>år,mån</u>	<u>ålder</u>	<u>fr o m</u>	<u>Kommentarer</u>
2809	(64.11)	9309	Nuvarande regler
2810	65.0	9401	Ändrad utbetalningstidpunkt
2901	65.3	9407	Höjd pensionsålder 3 mån
2909	"	9501	

2910	65.6	9507	Höjd pensionsålder 3 mån
3006	"	9601	
3007	65.9	9607	Höjd pensionsålder 3 mån
3103	"	9701	
3104	66.0	9707	Höjd pensionsålder 3 mån (fullfunktionsstadiet)

Förutom det successiva införandet blir det också övergångsbestämmelser bl a för den som avgått med tjänstepension före 65 års ålder. Enligt uppgift kommer detta att gälla för den som avgått före den 21 september 1992.

Den ändrade pensioneringstidpunkten medför att vissa regler om förtida och uppskjutet uttag måste anpassas. Anpassningar kommer vidare att ske i motsvarande grad av vissa lagar såsom LAS 33 § (avgång med pension m m), förmånsintjänande enligt AFL samt lagarna om socialavgifter och särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

7. SÄRSKILD LÖNESKATT OCH SÄRSKILD PREMIESKATT (prop 1992/93:50, FiU 1, rskr 134, SkU 18, rskr 158)

Fr o m 1 januari 1993 sänks skattesatsen från 21,89 till 17,69 procent enligt lagarna om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster respektive på pensionskostnader.

Fr o m 1 januari 1993 sänks vidare skattesatsen från 74,6 till 70,66 procent enligt lagen om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m m. Denna ändring berör arbetsgivare som själv utbetalar t ex begravningshjälp.

För tid före 1 januari 1993 gäller äldre skattesatser.

Ändringarna återfinns i SFS 1992:1491-1494.

8. RÄTTEN TILL DELPENSION (prop 1992/93:100 bil 6)

I regeringens budgetproposition föreslås sänkt kompensationsgrad, höjd åldersgräns och begränsningar i nedtrappningen av arbetstiden.

Fr o m 1 juli 1993 föreslås dels att kompensationsnivån ändras från 65 till 50 procent av inkomstbortfallet, dels att arbetstidsminskningen får omfatta i genomsnitt högst 10 timmar per arbetsvecka.

Fr o m 1 januari 1994 föreslås att delpension utges endast till den som fyllt 62 år. Fr o m 1 januari 1995 höjs åldersgränsen till 63 år.

Följande övergångsbestämmelser gäller:

- Äldre bestämmelser tillämpas på tid före respektive ikraftträdande.
- Äldre bestämmelser tillämpas även på den som senast den 11 januari 1993 ansökt om delpension hos allmän försäkringkassa. Denna regel inkluderar även den som uppburit delpension enligt tidigare ansökan.
- Åldersvillkoret tillämpas inte på den som är yngre än 62 år den 1 januari 1994 och som uppburit delpension för december 1993 respektive 63 år 1 januari 1995 och som uppburit delpension för december 1994.
- Den som ansökt om delpension efter den 11 januari 1993 och som har rätt till delpension för juni 1993 måste fr o m 1 juli uppfylla det nya arbetstidsmättet, dvs en minskning med högst tio timmar per vecka. Om arbetstidsminskningen har omfattat mer än tio timmar per vecka måste arbetstagaren dels öka sin arbetstid, dels inkomma med ny ansökan. Rätten till delpension prövas därvid med hänsyn till arbetstidsmättet före den första minskningen. Om arbetstagaren inte inkommer med ny ansökan, upphör rätten till delpension.

Observera att den sistnämnda övergångsbestämmelsen innebär vissa krav på arbetsgivaren att tillmötesgå en omreglering till höjd sysselsättningsgrad. Det kan således finnas skäl att redan nu begränsa arbetstidsminskningen till föreslagna tio timmar per vecka.

Förslagen föranleder ändringar i bl a 1 och 5, 6 och 11 §§ i DPL.

Frågor angående innehållet i detta cirkulär besvaras av Anders Mellberg, Bengt Pewe och Anna-Maria Wide.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunalekonomi och Personalpolitik
Förhandlingssektionen

Markus Gustafsson

Anders Mellberg